

DOMAČIN.

DOMAČIN izhaja vsako soboto popoldne, če je ta dan praznik dan poprej ob istem času. — Naročnina za Ljubljano z dostavljanjem na dom: celoletno 3 K, polletno 1 K 50 v, četrletno 75 v; po pošti: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrletno 1 K. — Uredništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu DOMAČINA. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — **Inserati (oglasi):** Trikrat razdeljena petit-vrsta pri enkratni objavi 12 v, pri vsaki nadaljnji objavi 8 v, pri dvostopni petit-vrsti v reklamnem delu stane vrsta 20 v. Cela stran 30 K, pri večkratnem objavljanju po dogovoru znaten popust. — **Upravništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr.**

Štev. 2.

V Ljubljani, dne 21. marca 1914.

Leto II.

Govor poslanca grofa Barba k deželnemu proračunu za leto 1914.

(Po stenografskem zapisniku.)

Visoka zbornica! Mnenja sem, da je predvsem potrebno, da si zastavimo vprašanje, je-li treba urediti finančno ravnovesje v deželnem gospodarstvu. Menim, da pač ni člana v tej visoki zbornici, ki ne bi odgovoril na to vprašanje z odločnim da! Zato pozdravljam v nekakem oziru z zadovoljstvom letošnji proračun, ki prvokrat ne izkazuje nikakega primanjkljaja. Neobhodno potrebno pa bo tudi, da napravimo čez preteklost debelo črto in da črtamo tudi vse primanjkljaje, ki so naraščali tekom šestih let, in najamemo v svrhu sanacije deželnih financ novo posojilo. Zategadelj izjavljam že sedaj, da bomo glasovali za pooblastilo, da se najame novo posojilo, ker smo mnenja, da se mora napraviti red.

Sedaj si pa moram zastaviti še drugo vprašanje: Ali je potreba, da je ta primanjkljaj tako silno narastel? Gospoda moja, v prejšnjih letih smo imeli edinole pred očmi — saj to sedaj lahko odkritosrčno in prostodušno izrečemo, ker je stvar končana ter lahko pokažemo karte — in smo stremili za tem, da

izkazujemo v proračunih čim največje primanjkljaje zato, da bi pri tozadevnih pogajanjih v državni zbornici lahko dokazali, kako neugoden je finančni položaj dežele Kranjske. Ta manever je imel tudi uspeh, a upal sem, da takih manevrov sedaj ne bo več treba in da bo proračun pokazal čisto drugo lice kakor v prejšnjih letih. Žalibog se pa to ni zgodilo.

Cela vrsta izdatkov, ki so prav radodarno proračunjeni, je postala stalna postavka v proračunu in visokost teh stroškov ni nepomembna. Izjavil bi na tem mestu že spočetka, da odstranim nesporazumljenje, da pri tem ne mislim na poglavje o pospešitvi deželne kulture. Vedno sem pozdravljal in pozdravljam še danes, da se je na tem polju jako veliko storilo in da je imel deželni odbor v tem oziru veliko kredita na razpolago. Pri vsem tem pa moram vedno in vedno poudarjati, da se morajo tozadevni izdatki pravično izenačiti med posameznimi deli dežele.

Na Kranjskem imamo okraje, ki so gospodarsko prav dobro napredovali, in zopet okraje, ki v tem oziru zelo zaostajajo. Taki deli dežele so predvsem Belokrajina in Kočevje. Belokrajina ima v marsičem še več ugodnosti kakor pa kočevski okraj; kajti v Belokrajini imamo zelo bogato razvito vinogradništvo, ki nudi bogate vire dohodkov, akoravno je v zadnjih

Podlistek.

Pomota.

Povest. — Slovaški spisala Ljudmila Podjavorinska.
Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

In neizkušena deklica, ki ni poznala značaja svoje matere, je vsaj upala, še vedno čakala in iz takih besed zajemala velik pogum. Čula je, kako so vso krivdo valili nanj, pa tudi sama je jela verjeti v svojo veliko krivdo. Ni se skrivala; zahajala je med ljudi, kakor bi ne bilo nič in ni zapazila, da ji ljudje prištevajo to za veliko sramoto in nihče je ni pomiloval.

Tudi na vnanje je šlo to redno po vrsti. Bil je čas pomladnega dela, toda setev je že ozelena ob Veliki noči. Grajski so se poprijeli setve krompirja, kateri, dasiravno izmolze zemljo, daje dvojnoteri užitek na mastnem polju. Naročil je to sam gospodar in na veliko začudenje vseh, bil prvi na polju pri delu. Že ni bilo več treba žene, da bi ga budila... Zgodila se

je ž njim velika proména; niti Grajska sama ni vedela čemu. Zvečer je hodil okrog živine in gledal ženo sočutno, ko je ona začela postajati neznosna.

Pod gospodarjevim nadzorstvom se je opravljalo vse delo z mrzlično naglico. Najemali so delavce. Vse se je vršilo kakor po navadi, toda v vsem je bilo mogoče zapaziti neko pričakovanje; pa tudi tuji ljudje, ako so prišli v hišo, so čutili nekakšno dušljivo duševno stanje domačinov, ki se je zakrivalo s skrbjo za gospodarstvo z neko navidezno brezbriznostjo vočigled temu, kar je poglobitno: nesreča, v katero je zagazila radi enega napačnega koraka vsa ta od pamtikeva poštena hiša.

Težavno stanje pa je čutila najbolje gospodinja. Zlasti ko je obstala po celodnevem delu, ko so se razšli ljudje, ko je prenehala dnevna skrb, ugasnila luč in jo obkolila samota in tema. Pa se je premetavala na postelji, utrujena, a ne od dela, marveč radi predstave, ki je prišla z bremenom, katero se je navalilo na njo v preživelih poslednjih dnevih. Tu je predstava, z duše je odpadla zarknjenost in moč, zbirana posiloma ves dan, je opešala. Velika ljubezen matere, ki jo je

letih vsled raznih hudih nezgod mnogo trpelo in le malo donašalo. Omenjati moram pri tem, da je tu dežela s podelitvijo brezobrestnih posojil za regeneracijo vinogradov mnogo storila. Nadalje ima Belokrajina državno cesto, ki pelje skozi vse ozemlje, in dobi sedaj novo železnico, ki bo prinašala, kakor upam, temu okraju bogat hasek.

V Kočevju pa vsega tega nimamo. Dolenjska železnica vozi tik ob meji tega okraja; bolj oddaljeni kraji kočevski pa nimajo od te železnice skoro prav nič, ker teži ves promet še večinoma na Južno železnico na Rakek. Potrebno bo torej, da naknadno to popravimo in izboljšamo. Kar Kočevje potrebuje, to so ceste, vodna preskrba itd.

Gospoda moja! Reči moram, da je bilo in je še v deželnem odboru v tem oziru mnogo resne volje, kar nam dokazuje dejstvo, da se je v zadnjem času mnogo cest trasiralo. Izreči hočem le željo in nado, da bi ta dobra volja ne le še naprej obstajala, ampak da bi se tudi čim preje udeležila.

Mnogo poglavij je žal tudi, ki se stalno povisujejo. Omenjam predvsem poglavje I. B o potrebščinah deželnega odbora in deželnih uradov. *Potrebščine deželne uprave so se od leta 1907. v znesku 199.000 K na 511.000 K v letu 1914. zvišale; to je za 312.000 K, torej več kakor za 150%.*

Nočem se spuščati v vprašanje — že iz tega vzroka, ker sem član deželnega odbora — se li je delovanje in uprava deželnega odbora v tej izmeri, za 150%, izboljšala, a vendar hočem eno tu odkritosrčno povedati: hitreje je postalo delovanje, vendar pa še ne dovolj hitro. Vzrok temu so deloma birokratične naprave, ki se jih ne moremo otresti, in zato se bomo morali obrniti do deželnega zbora, da nam v tem oziru dovoli nekaj olajšav.

Duh in tradicija uradništva — to odkrito priznam — je dobra. Uradniki so se vedno smatrali kot služabniki vse dežele, zavedali so se vedno svojih dolžnosti in želel bi le, da vse to tako ostane, da uradniki vedo, da ne služijo le eni stranki, ampak vsej deželi. (Poslanec dr. Triller: Tako je prav!)

v poslednjem času zanimala, se je jela puntati; predstavljala ji je hčerkin prestop kot veliko nehvaležnost, zločinstvo, zlomiselnost proti njej sami. Toda na njo ni mislila, nje ni pomilovala; videla je le sebe, svojo sramoto, ki jo ji je povzročila. Pa se je polasti besna jeza, zavedajoča se svoje onemoglosti. Ura bije polnoči, potem ena, dve. Mož je že davno zaspal trdo spanje, ko se je vlegel pod pernico, je ležal kot nekaka klada. Njegova močno smrčanje, spreminjajoče se iz visokega tona v nizek, je vzbujalo v njej odpor. Ležeč na njegovi strani, se je čutila zapuščena od vsega sveta; njegova neobčutljivost je še povečala njeno trpljenje. Pa se je spustila v glasen jok, da se je mož prestrašen zbudil iz spanja. A sedaj so nastopili izbruhi njene strastne jeze. Dolžila je moža, se hudovala nad hčerko, rogala se Bogu ...

Drugokrat pa je bila zopet pokorna, ker jo je dolžila njena lastna vest. Videla je jasno, da je v prvi vrsti kriva ona. Ni pazila na hčerko, ni čuvala zaklada: Da še odpirala mu je vrata in podpirala tata, ki jo je pripravil ob najdražje: ob čast. Vsled pregrešnega napuha jo je otročje nedolžno vrgla v naročje onemu, ki jo je tako odurno osramotil, potepal ... Zatekala se je h krivim bogovom, namesto da bi Bogu priporočila vsa njena pota, segala v naredbe božje ...

Gospoda moja! V letošnjem proračunu se nahaja znesek, oziroma več zneskov, ki se mi zde zelo visoki in ki utegnejo napraviti na človeka, ki vzame proračun v roke, čuden vtis.

Vzemimo stvarne stroške za deželni dvorec! Prosim, tu imamo sledeče postavke: za snaženje 3500 K, za kurjavo 6500 K, za svečavo 5000 K, za porabljeno vodo 500 K in za druge izdatke še 500 K, tako da so stvarni stroški za to poslopje proračunjeni letno na 16.000 K. Menim, da so ti izdatki v tako izdatni meri proračunjeni, da si mora vsakdo nehote misliti: Če že tu tako „nobel“ delajo, bodo bržkone tudi drugi izdatki po nepotrebnem tako visoki.

Potem imamo še postavko: deželno gledališče s potrebščino 21.000 K. Ne glede na to, da se investirana glavica, ki znaša 100.000 K, ne obrestuje, doplačujemo še letno 21.000! In čemu to? Gledališče je skoro prazno. V gledališču gostuje hrvaška opera, ki je baje izvrstna in ima, kakor sem čul, tudi dobre dohodke, čeprav je bilo le malo predstav. Gledališče pa smo oddali za nekaj predstav slovenskim igralcem, da bi si le-ti reveži kaj zaslužili.

V tem oziru moram spominjati na one čase pred kakimi 18 do 20 leti, kjer je prednica današnje večine pri volitvah kakor v deželni zbornici nastopala z devizo: Ne gre, da bi toliko plačevali v svrhu, da se gospodje v Ljubljani lahko zabavajo. Svoječasno se je staval predlog: Prodajmo gledališče in odkrižali se bomo enega bremena. Zakaj je tozadevno vse utihnilo? Mislím, da je vsota 21.000 K za deželno gledališče neopravičeno visoka postavka.

Sedaj pa, visoka zbornica, hočem še izustiti nekaj besed o načinu, kako se je razpravljalo o deželnem proračunu. Nočem delati rekriminacij, ker so že prišle od druge strani in ker jim je gospod poročevalec že skraja izkušal odvzeti vsako ost ter sem mnenja, da ni imel žaljivega namena. Vendar se mi dozdeva, kakor da hočejo gospodje od večine vsako sodelovanje drugih strank odkloniti. V interesu miru in sporazuma v deželi bi prosil, da se v bodoče ne vzbujajo dozdevne slutnje. Za svojo osebo sem bil vesel, ko sem

Sprebudivši se iz spanja, kar trepetal od težkega vtisa, kakršnega so vedno ponavljajoče se sanje zapuščale v njeni prestrašeni duši. V prvem trenutku ni razumela, toda že v naslednjem si je z zavestjo predočila svoje istinito stanje. Toda vtis, kako je videla svojo hčerko v sanjah, je bil tako živ, da se je je polastil močan dvom in istotako močna nadeja: češ, da to ni res. Potihoma je zlezla s postelje, prižgala luč, potihoma se prikradla k postelji, kjer je ona spala.

Skripanje vrat jo nekako vzdrami, žé vé, da je to resnica, toda s trdovratno nadejo se drži prikazni v spanju ... Osvetljena od male svetilnice leži tu Marka tiho kakor mrlič; lice ji je malomarno, roke ima sklenjene na pernici. Spi, kakor da se ničesar na svetu ne bi tikalo nje — toda edin pogled je zadoščeval materi, da je spoznala vse stanje in tresoča se od mraza in razčiljenosti, se je vlegla nazaj v posteljo.

Navadno pa tudi ona, grešnica, ne spi ob tem času. Ko bi jo bila mati pogledala bliže, videla bi na tem navidezno malomarnem licu sledove solz. Dobro je videla, ko se je materin preiskujoč pogled uprl vanjo, a potajila se je, kajti tudi med njima se nahaja ta ograja navidezne trdosti, s katero se obe obdajata proti svetu.

(Dalje prihodnjič.)

slišal in čital, da se je častita večina sešla in dan in noč preresetavala in proučevala proračun. In raznesla se je govorica, da se je veliko črtalo, tako da je bilo pričakovati, da bomo imeli dokaj ugodnejšo bilanco pred seboj, kakor je v resnici. Bil sem tudi razočaran, kajti prihranilo se pravzaprav ni ničesar in gospodje, ki so imeli svinčnik v rokah, so ga brzkone zopet odložili, ker je skupna potrebsčina še vedno za 1,658.000 K večja kot v minulem letu. Seveda se mora vzeti tu v poštev, da je letos višji znesek za ceste vpostavljen, ker ima po novem cestnem zakonu dežela večje izdatke kakor prej, ko so morali cestni okraji plačevati mnogo večje deleže. Ozirati se moramo tudi na postavko za regulacijo učiteljskih plač v znesku 370.000 K. A kljub temu so se stalni tekoči stroški proti onim v letu 1913. še zvišali, akoravno so bili le-ti stroški leta 1913. čim najvišje proračunjeni v svrhu, da se, kakor omenjeno, pri pogajanjih na Dunaju poda primerna slika neugodnega finančnega položaja kranjske dežele.

Gospoda moja! Zgodilo se je to, česar smo se že dolgo bali in kar sem tudi v svojem zadnjem govoru pri proračunu za leto 1913. meseca oktobra lanskega leta poudarjal, namreč, da bo moralo priti do zvišanje deželnih doklad. Vsi, kmečki, hišni in veleposestniki, smo se bali, da bo to zvišanje doklad še više in sedaj smo dobili tolažbo, da bomo le za 15% več plačevali kakor dosedaj. Nasprotno pa bodo drugi davkoplačevalci več plačevali. Mi veleposestniki smo že potolaženi; toda, gospoda moja, mi se nismo nikdar postavili na stališče, da moramo varovati le lastno korist, ampak imeli smo vedno pred očmi blagostanje vse dežele. (Poslanec knez Windisch-Graetz: Tako je!)

Nam je seveda ljubše, da nam ni treba še več plačevati, a nikakor se ne moremo potolažiti s tem, da se druge še izdatneje izžema kakor nas.

Zvišanje doklad za 15% pa tudi ni tako malenkostno, kakor se predstavlja. Vsak vinar zvišanja občuti kmet zelo trpko. Akoravno je res, da po novem cestnem zakonu marsikateri okraji tega zvišanja ne bodo občutili, ker bodo manj cestnih doklad plačevali, je pa na drugi strani dovolj okrajev, v katerih so se cestne doklade le neznatno ali skoro nič znižale. Zato se ne moremo strinjati s tem, da drugi še več plačujejo.

Kar se tiče zvišanja obrtnega davka za 35% in užitnine za 105%, je to velikansko povišanje, in mislim, da ni pravično in tudi nepotrebno. Kajti prvič je zelo negotovo, je-li se bodo zvišani prejemki v znesku 370.000 K učiteljstvu že letos izplačali. Če se ta znesek ne bo dal učiteljstvu, zakaj naj potem denar zbiramo. Nadalje je veliko, veliko vprašanje, se-li bo postavka 30.000 K za strežniško šolo v tem letu izplačala — vsota, ki je z ozirom na majhno kranjsko deželo ogromna. Sem celo mnenja, da te postavke ne bo treba izplačati, ker se do sedaj še niso zglasile nikake prosilke za sprejem v to šolo in se vsled tega šola ne bo otvorila.

Na ta način bi se pa tudi drugje lahko kraj prihranilo in v očigled tem izdatkom morajo biti oni, ki jih zadene tako visoko obdačenje, nejevoljni, če pomislijo, da ni potrebe za zvišanje doklad in vendar nas izžemajo. In take občutke morajo imeti pri sedanjem finančnem načrtu ljudje.

Kakšne pa so posledice takšnega obdačenja za industrijo? Soglašam sicer z izvajanji gospoda poslanca Povšeta, ki je v prav lepem govoru poudarjal naše agrarno stališče in podpisem tudi vse, kar je

tozadevno izrekel, trdim tudi, da se industriji bolje godi nego kmetijstvu — toda, gospoda moja, davčno močno napravimo deželo vendar le s tem, da ustvarjamo industrijo. Industrija naj bo glavni davkoplačevalec! To se pa ne izvede kar na ta način, da se enostavno reče: Dobro, vi plačate eno tretjino ali polovico več, ampak stremiti moramo za tem, da pospešujemo industrijo, da prihaja v deželo in plačuje naravne davke, ki jih mora plačati. Industrijo pa potrebujemo še iz drugega razloga. Če dogradimo elektrarne, kdo nam bo odjemal električno moč. Za svečavo v hlevih in kmečkih stanovanjih gotovo ne! Glavna odjemalka mora biti industrija! Če pa te nimamo v izobilju, potem je ne smemo ovirati z raznimi davčnimi šikanami, da se ne more razviti.

Iz teh razlogov odklanjamo, da bi bili za tako zvišanje soodgovorni. (Odobrovanje in ploskanje pri veleposestnikih.)

Iz zadnje seje deželnega odbora

dne 14. t. m.

Vzame se na znanje razsodba poljedelskega ministrstva, s katero se daje prednost deželnemu hidroelektričnemu projektu ob Ljubljani pred onim mestne občine. — Pritrdi se želji c. kr. vlade, naj bi se potom noveliranega domovinskega zakona priznalo domovinstvo tudi nastavljenecem javnih državnih podjetij v občini njihove definitivne nastanitve. — Ker je neko c. kr. okrajno glavarstvo zahtevalo od županstev boljšega varovanja uradne tajnosti, zlasti glede kazenskih ovadb, zahteva se od deželne vlade, da na isto dolžnost opozori tudi orožništvo. — Deželno vladu se nadalje pozivlja, da povabi deželni odbor k vsem komisijonalnim razpravam glede podjetij, ki se dotikajo v kateremkoli pogledu javnih neeraričnih cest. — Na vabilo bukovinskega deželnega odbora se pritrjuje skupnim konferencam vseh deželnih odborov zaradi saniranja deželnih financ. — Dobava opeke se odda ponudnikoma Malli in Zabret, vsakemu za polovico. — Na tozadevni interpelaciji deželnih odborov grofa Barbota in dr. Trillerja pojasni referent dr. Lampe, da so govorice o velikih škodah in ponesrečenih delih na Završnici v bistvu neosnovane. Treba je le vsled zahteve stavbnega urada podreti neki betonski objekt pri vzpenjači na Savi, katerega je napravilo podjetje na lastni riziko. Istotako mora podjetje Redlich & Berger na lastne stroške iznivelerati omet predora in iznova izvršiti neko manjše betonsko delo ob vhodu predora, katero je bilo vsled mraza slabo napravljeno. — Mestni občini Kranj se dovoli najetje posojila 180 tisoč kron za napravo kanalizacije, če se občina podvrže s posebnim reverzom pogojem glede izvršitve del ob javnih neeraričnih cestah in ako tem pogojem pritrudi preje tudi okrajni cestni odbor. — Isti občini se odkloni z večino glasov dovoljenje za najetje posojila 40.000 K v svrhu izrabe neke male vodne sile za električno razsvetlavo, češ, da bi se taka naprava ne rentirala in naj Kranj vsled tega raje čaka na deželno elektriko. — Šolski in lovski zakon se predložita v sankcijo. — Mestna občina Postojna se bo revidirala po dveh deželnih revizorjih. — Komisiji za pogozdovanje Krasa se izplača na račun dovoljene deželne subvencije 10.000 K. — Dovolijo se podpore: Pogorelcem v Trebči vasi 2000 K (za kateri znesek naj nakupi in razdeli županstvo v Žužemberku krme), vaščanom v Razborju pri Čatežu za napravo neke občinske ceste 1000 K, po-

sojilnici pri Sv. Križu za umetna gnojila ubogim posestnikom 500 K, podpornemu društvu slovenskih visokošolcev v Pragi 400 K, onemu na c. kr. učiteljsku v Ljubljani 200 K. Odboru obrtnonadaljevalne šole v Škofji Loki se dovoli v poplačilo dolgov primerna podpora le tedaj, ako isto stori tudi deželna vlada. — Akciji zoper onesnaženje Save po rudokopih in drugih industrijah se bo deželni odbor pridružil z vso odločnostjo. — Proračun za uravnavo vipavskih voda s potrebnostjo 1,550.000 K se vzame na znanje ter se bo od vlade zahtevalo, da prispeva za ta dela vsaj v toliki meri, kakor je to storila na Goriškem. Gradbo deželnih cest Horjul-Vel. Ligonja, Zalag-Črni vrh in Polhov gradec-Mala voda se odda najnižjemu ponudniku dr. Samohrdnu za skupno vsoto 260.415 K. — Premija za strupene kače se določa za leto 1914. na 40 vin. za komad. Prihodnje leto se bo priznavanje takih premij opustilo, ker bo ta golazen baje že precej iztrebljena.

Politični pregled.

Državni zbor odgoden!

S čimer je vlada vedno grozila, to se je sedaj zgodilo. Za torek 17. marca je bila napovedana seja državnega zbora. Te seje ni bilo, odpovedana je bila že v ponedeljek zvečer, ker so se razbila češko-nemška pravna pogajanja. Takoj po konferenci se je sešel ministrski svet, ki je sklenil odgoditev državnega zbora. V ponedeljek ob pol šestih zvečer je dobil predsednik poslanske zbornice dr. Silvester naslednji dopis ministrskega predsednika: „Na Dunaju, 16. marca. Na podlagi Najvišjega pooblastila naznanjam Vašemu blagorodju, da je odgoden državni zbor s 16. marcem t. l. Stürgkh.“ Takoj nato je obvestil dr. Sylvester vse poslance o tem odloku. V parlamentarnih krogih so mnenja, da namerava vlada sklicati državni zbor v juniju na kratko poletno zasedanje. Veljavnost provizoričnega opravnega reda poteče namreč v juniju. Vlada namerava koj v tem zasedanju predložiti proračun za leto 1914/15.

Obiski nemškega cesarja.

Nemški cesar, ki poseti dne 23. t. m. našega cesarja na Dunaju, se bo peljal med 23. in 24. t. m. mimo Ljubljane. Preko Trsta in Benetk potuje na otok Krf. V Trstu obiše v Miramaru nadvojvoda prestolonaslednika Franc Ferdinanda. Od tu se odpelje v Benetke, kjer obiše laškega kralja Viktorja Emanuela. V Benetkah ostane več dni. Iz Benetk se pa odpelje na Krf, kamor se za njim pripelje tudi nemška cesarica.

Reorganizacija srbske armade.

Srbska vojna uprava pripravlja dalekosežne prenosne v armadi, ki bo štela, kolikor se da soditi, 600.000 do 650.000 mož. Država se porazdeli v dvanajst divizij, od katerih jih odpade pet na nove kraje. V slučaju vojne se bo pa formiralo 30 divizij, in sicer po dvanajst prvega in drugega poziva, in šest tretjega poziva. Ustanove se tri do štiri armadna nadzorstva. Generalski čin bo v bodoče razdeljen v tri razrede: generalni major, generalni poročnik in vojvoda. Kakor znano, je za časa vojne kot prvi dobil vojvodski naslov general Putnik.

Srbske izgube v obeh balkanskih vojskah.

Srbi so v obeh vojskah na Balkanu izgubili 20 tisoč mrtvecev, 6000 jih je na koleri umrlo; ranjenih je bilo 48.000 vojakov. Srbska skupščina je 23. t. m. odobrila v prvem branju postavo o podpori vojnih invalidov. Mirovno stanje srbske armade znaša zdaj 2800 častnikov, 7100 podčastnikov in 41.700 vojakov.

Zaroka grškega prestolonaslednika z rumunsko princezinjo.

Grški kralj Konstantin in grški prestolonaslednik Juri se pripeljeta dne 10. junija v Bukarešt, kjer se grški prestolonaslednik zaroči s princezinjo Elizabeto.

Baron Geza pl. Fejervary težko obolel.

Zadnji vitez reda Marije Terezije, feldcajgomjster Fejervary, je v starosti 81 let neozdravljivo zbolel za rakom. Fejervary, ena najmarkantnejših osebnosti na Ogrskem, je nekaj časa kot ogrski ministrski pred-

Feldcajgomjster baron Geza Fejervary,
ki je nevarno obolel.

sednik vodil najljutejši boj proti takrat vsemogočni neodvisni stranki. On je iz stare ogrske plemeniške rodbine. Pred tremi leti je praznoval šestdesetletnico svojega vojaškega službovanja. Vsled njegove hrabrosti v bitki pri Solferinu mu je bil podeljen viteški red Marije Terezije.

Novi albanski ministrski predsednik.

Albanski knez Viljem je ponudil mesto ministrskega predsednika Turkan-paši, ki ga je tudi sprejel. Turkan-paša je bil doslej turški poslanik v Petrogradu in se je v zadnjih dneh mudil v Carigradu. Nekaj je bil tudi turški opravilnik na Dunaju in poslanik v Rimu ter tudi večkrat minister. Turkan-paša je plemenitega albanskega rodu. Na carjevem dvoru je bil zelo priljubljen in trudili so se, da bi ga obdržali v Petrogradu.

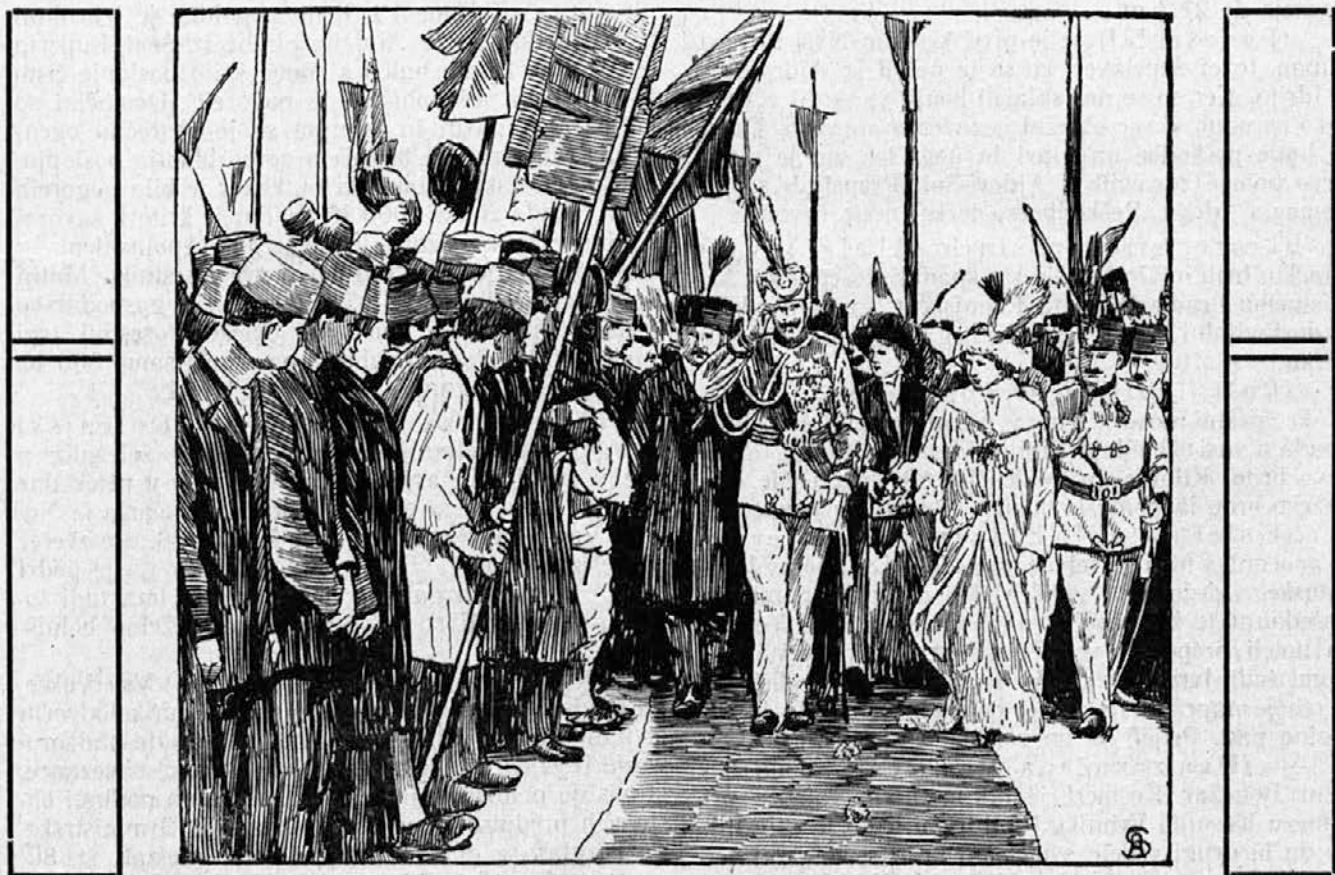

Turkhan-paša, novi albanski ministrski predsednik.

ima knez Viljem trdo voljo, v albanski deželi ustvariti mir in red in prebivalstvu dati boljšo bodočnost in blagostanje.

Albanski grb in albanska zastava.

Vsak vladar in vsaka država ima svoje znake, ti so grb in zastava. Z ustanovitvijo samostojne Albanije je seveda nastala tudi potreba novemu vladarju preskrbeti grb in državi svoj prapor. Grb Albanije in nje kneza predstavlja knežje živordeče ogrinjalo, znotraj obšito s hermelinovo kožuhovino. Nad ogrinjalom se nahaja desetobočna krona in višnjevi trak, ki nosi v zlatih črkah novi albanski izrek kneza Wieda: Fidelitate et veritate (zvest in odkrit). V ogrinjalu se pa nahaja albanski dvoglavi orel črne barve z rdečim jezikom, ki nosi v svojih krempljih po dva bliska. V sredini orla se pa nahaja še v zlatem polju višnjev pav kot znak kneza Wieda. To bi bil grb novega vladarja in nove kneževine. Vojna zastava, ki je obenem tudi trgovska, pa nosi na živordečem polju dvoglavega črnega orla z rdečimi jeziki, ki nosi v krempljih dva bliska. Nad glavami orla se nahaja krona in nad to petrožata bela zvezda.

Prihod albanske knežje dvojice v Drač. Knežja dvojica na izkrcevalnem mostiču.

Albanska knežja dvojica v Draču.

Z navdušenjem je prebivalstvo sprejelo albansko knežjo dvojico v glavnem mestu Draču. Komaj je stopil novi albanski vladar na suho, so že zašumeli radostni vzkliki — prebivalstvo se je navidezno veselilo, da ima vendarle novega vladarja v svoji sredini. Upati je, da bo to razpoloženje albanskega prebivalstva trajno, kajti po vsem tem, kar se je dosedaj čulo.

Tedenske novice.

(Deželni poslanec Franc Košak †.) Na Grosupljem je umrl posestnik in deželni poslanec Franc Košak. Rajnik je bil splošno priljubljen mož ter je vestno izpolnjeval svoje dolžnosti kot župan in poslanec. Bodi mu večni spomin!

(Ljudsko šolstvo.) Na mesto obolele učiteljice Matilde Verbič je imenovana za suplentinjo

na ljudski šoli v Spodnjem Karteljevem Ivana Drakler. — Dosedanja suplentinja v Hotiču, Barbara Kavčič, je imenovana za provizorično učiteljico v Šmartnem pri Litiji. — Učiteljska suplentinja Angela Mandelj je imenovana za suplentinjo na ljudski šoli v Kalu. — Ljubljanski mestni šolski svet je imenoval absolvirano učiteljsko kandidatino Marto Čretnik za suplentinjo na osemrazredni nemški dekliski šoli v Ljubljani.

(Dopolnilna deželnozborska volitev na Notranjskem.) V četrtek 12. marca je bila v notranjskih kmečkih občinah nadomestna deželnozborska volitev po pokojnem dr. Žitniku. Izvoljen je bil kandidat S. L. S. Jože Gostinčar. Veljavnih glasov je bilo oddanih 5933. Od teh je dobil Gostinčar 3505 glasov, njegov nasprotnik Ivan Urbančič, posestnik v Trnovem, pa 2455. Razcepljenih glasov je bilo 23, neveljavnih 239. Pri jesenskih volitvah je dobil doktor Žitnik 3734 glasov in je zmagal z večino 1513 glasov. Gostinčar pa z večino 1050 glasov.

(Oddaja mladih postrvi.) Deželni odbor bo oddal koncem tega meseca iz ribjega vališča čast. gosp. Kleindiensta v Begunjah na Gorenjskem 60.000 mladih postrvi za polovično ceno 8 K za 1000 kosov, in sicer polovico domačih, polovico ameriških. Tozadevne prošnje je vlagati pri deželnem odboru najkasneje do 22. t. m.

(Ponesrečil) se je pred kratkim bivši idrijski župan Jožef Šepetavec, ko se je peljal iz Ajdovščine v Idrijo. Ker so se mu splašili konji, je skočil z voza tako nerodno, da je obležal nezavesten na cesti. Dobil je hude poškodbe na glavi in nogi ter mu je nudil prvo pomoč zdravnik v Ajdovščini. Prepeljali so ga domov v Idrijo. Poškodbe so težke, a ne nevarne.

(Izpremema poštnih okrajev.) Vasi: Mačkin hrib in Gomila, ki sta spadali dosedaj k c. kr. poštnemu uradu Dvor na Kranjskem, spadata odslej v dostavljalni okraj c. kr. poštnega urada v Žužemberku.

(Poštni sel za c. kr. poštni urad Prem.) C. kr. poštni urad Prem. v čigar dostavljalni okraj spadajo vasi: Spodnje Bitinje, Zgornje Bitinje, Rateževo brdo, Kilovče, pri Valenčiču, Smerje, Čelje, Janeževo brdo in potok je dobil s 1. t. m. poštnega sla.

(Daleč naokolo znani vlomilec Jereb) je pobegnil v noči od sobote na nedeljo iz zaporov ljubljanskega deželnega sodišča. Pri zadnjem porotnem zasedanju je bil obsojen na osemletno ječo. Te dni so hoteli prepeljati večji transport kaznjencev, med njimi tudi Jereba, v moško kaznilnico v Gradiški, a Jereb je napravil raje izlet po lastnem načrtu in na lastno pest. Prijeli so ga v nedeljo na Brezovici.

— (Dva zasačena vlomilca.) Komaj 15-letni Boltežar Košmerl je bil mesarski vajenec pri Janezu Kosu na Vrhniki. Pred tremi tedni je zapustil, ne da bi drugi vedeli, svojo službo in se ni vrnil več nazaj. Dne 9. t. m. je izvabil pod goljufivo pretvezo 60 kron nekemu posestniku v Brezovici, na kar se je odpeljal v Trst, potem v Milje, kjer je obiskal svojega prijatelja Janeza Šuštaršiča, ključavničarskega pomočnika. Ta Boltežar Košmerl in Janez Šuštaršič sta izvršila več tatvin na Vrhniki, na kar sta hotela odpotovati v Italijo. Oba tatiča sta sklenila, da izvršita več vlomov na Vrhniki, kjer so jima bile znane domače razmere skoro pri vseh hišah. V ta namen sta vlomila na Vrhniki, dne 12. t. m. okrog polnoči v delavnico Janeza Leskovca in sta odnesla 21 ponarejenih ključev „vertheimerice“. Okrog pol ene zjutraj

sta skušala omenjena fanta vlomiti pri posestniku Andreju Grampovčanu. Medtem ko je stal Košmerl na straži, je odklenil Šuštaršič hišna vrata. Nato sta se napotila oba tatiča na dvorišče posestnika in gostilničarja J. Oblaka, kjer sta hotela vlomiti skozi zadnja vrata, ki so pa bila znotraj dobro zaklenjena. Vlomilca sta hotela nato vlomiti pri prednjih vratih, kar jima je pa preprečil občinski čuvaj. Dočim so Košmerla retirali in izročili sodišču, se je posrečilo Šuštaršiču pobegniti. Toda dolgo ni hodil prosto pot, zakaj kmalu ga je orožništvo prijelo in izročilo sodišču.

(V Savo je skočila.) Iz Litije poročajo, da je skočila v Savo 40letna slaboumna Terez. Maslova iz Šumnika. Trupla še niso dobili.

(Skrivajte pred otroci vžigalice!) Črevljarjeva soproga Franciška Sedajeva iz Bistrice pri Trziču je šla pretečeni terek prat na bližnji potok. Doma sta ostali njeni hčerki v starosti treh in petih let. Mati je zaklenila otroka v kuhinjo. Čez nekaj časa je slišala soseda, da deklici vpijeta. Ker je bila kuhinja zaklenjena, jima ni mogla pomagati. Deklici sta napravili v kuhinji ogenj in pri tem se jima je vnela obleka. Ko je prišla mati, sta ležali hčerki v gorečih oblekah na tleh. Obe deklici sta vsled hudih opeklin umrli.

(Ogenj.) Dne 13. t. m. popoldne je izbruhnil na podstrešju kajže Alojzije Sladič iz Šent Ruperta ogenj, ki je kmalu uničil s slamo krito poslopje čisto do tal. Tudi več pohištva je pogorelo. Domačini so začeli takoj gasiti in le njim se je posrečilo ogenj lokalizirati, drugače bi začela greti bližnja poslopja, ki so ravno tako s slamo krita, kakor je bila pogorela kajža. Škoda znaša 1000 K, vendar je krita z zavarovalnino. Vzrok požara je doslej še nepojasnen. — Dne 10. t. m. je izbruhnil ogenj pri posestniku Matiji Ratkoviču iz Jugorij. Požar je vpepelil gospodarsko poslopje, hišo in je uničil več obleke. Posestnik trpi škode 2000 K, zavarovalnina pa znaša samo 800 K. Kakor se je dognalo, so zažgali otroci.

(Železniška nesreča na Dolenjski progi.) Na železniški progi dolenjske železnice v bližini prisilne delavnice je povozil vlak v petek dne 13. t. m. trgovskega potnika Friderika Sličarja iz Novoga Vodmata. Ponesrečenec je šel okoli 8. ure zvečer po železniški progi. Došli železniški vlak ga je podrl na tla in mu odtrgal obe nogi. Prebito ima tudi lobanjo. Prepeljali so ponesrečenca v deželno bolnišnico.

(Nadzorovanje izseljencev.) Vsled ukrepa ministrstva za notranje stvari se je na kolodvorih in tudi v železniških vlakih upeljalo strožje nadzorovanje izseljencev. Potnike, osobito vojaške obvezance, ki mislijo potovati v inozemstvo, se bo na podlagi obstoječih predpisov, posebno v smislu § 13 ministrskega razglasa z dne 10. maja 1867, drž. zak. št. 80, pozvalo, da se izkažejo s potnimi listinami. Vsak potnik je obvezan oblastvenim organom, ki se izkažejo z legitimacijo, svoje potne listine pokazati. Tako revizijo se bo na dotičnem izkazilu s prilepljenjem revizijske znamke potrdilo.

(Nova živinska sejma.) V Hotedersici pri Logatcu sta ustanovljena dva nova živinska sejma, in sicer 5. aprila in 21. novembra. Ako prideta ta dva dneva na nedeljo, se vršita sejma prihodnji dan. Letos n. pr. bo 6. aprila. Lega vasi je prav lepa in živine se prižene vse polno na sejem. Prodajalci in kupci se vabijo.

(Nadomestna državnozborna volitev v 7. volilnem okraju kranjskem) bo 19. maja, morebitna ožja volitev pa 28. maja. Volitev je potrebna vsled smrti državnega in deželnega poslanca dr. Žitnika.

(Kataster vodnih sil.) Hidrografični centralni biro v c. kr. ministrstvu za javna dela je izdal peti zvezek katastra vodnih sil, v katerem je vpoštevano porečje Save na Kranjskem, in sicer Kamniška Bistrica združena in Poljanska Sora in Selška Sora.

(Oskrba za brezposelne.) Pododsek narodno gospodarskega odseka v državnem zboru se je konstituiral 13. t. m. Za načelnika je izvoljen dr. Ellenbogen, za njegovega namestnika dr. Krek. Če bo omogočeno delovanje državnega zbora, tedaj bo predložil pododsek v kar najkrajšem času državnemu zboru poročilo o predlogu sodruha Domese za oskrbo brezposelnih.

(Prodaja lesa.) Deželna vlada v Sarajevu proda iz gozdnega okoliša Žiraja 9800 kubičnih metrov bukovega in 3000 kubičnih metrov jelovega lesa, iz gozdnega okoliša Jalova 19.800 kub. metrov bukovega in 1800 kubičnih metrov jelovega lesa ter iz gozdnega okoliša Studenac 29.700 kubičnih metrov bukovega in 16.500 kubičnih metrov smrekovega in jelovega lesa, ki ga je veter polomil. Sprejmejo se le pismene, na vso razpisano množino ali pa na množino iz posameznega gozdnega okoliša se glaseče ponudbe, ki jih je poslati najkasneje do 28. aprila t. l. do 11. ure dopoldne deželni vladi v Sarajevu. Razglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Razne stvari po svetu.

(Znižanje obrestne mere.) Avstro-ogrška banka je znižala obrestno mero od štiri in pol na štiri odstotke.

(Nadomestne občinske volitve na Dunaju.) V ponedeljek so bile na Dunaju v 3., 16. in 21. okraju nadomestne občinske volitve. V 3. okraju je bil izvoljen krščanski socialc Ploner z 11.006 glasovi, sodrug Müller je dobi 7972 glasov. V 16. okraju je bil izvoljen sodrug David s 15.863 glasovi in v 21. okraju Bretschneider z 8199 glasovi.

(Državna podpora brezposelnim na Bavarskem.) Vladna predloga, ki zahteva 75.000 mark državnega prispevka k podporam za brezposelne, je bila sprejeta v četrtkovi seji bavarskega deželne zbora. Od klerikalnih poslancev so glasovali nekateri za predlogo, drugi proti predlogi. Liberalci so glasovali za predlog socialnih demokratov, ki zahteva še enkrat tolikšno podporo.

(Dijaške demonstracije) imajo na Dunaju in v Trstu. Vzrok so narodnostni prepiri med italijanskimi in jugoslovanskimi dijaki. Na Dunaju demonstrirajo jugoslovanski vseučiliški dijaki proti ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Trstu. V Trstu je pa prišlo do nemirov na višji trgovski šoli „Revoltella“. Dijaki na „Revoltelli“ so celo streljali drug na drugega in sta bila dva italijanska dijaka ranjena. Vsa predavanja na „Revoltelli“ so za nedoločen čas prekinjena.

(Ministrova žena usmrtila urednika.) Grozen zločin se je zgodil dne 17. t. m. v Parizu. Ob petih popoldne je prišla elegantna dama v uredništvo „Figaro“. Želela je govoriti z glavnim ured-

nikom Calmettejem. Peljali so jo v posebno sobo. V trenutku, ko je Calmette prišel v to sobo, je zapored počilo več strelcev in Calmette je padel na fotelj. Deček, ki je odprl vrata, je hotel tujo damo prijeti, ta je rekla: „Sem ženska in ne bom ušla“. Strelci so privabili redakterje iz drugih sob. Poklicali so dva zdravnika in policijo. Sedaj so šele izvedeli, da je napadalka žena finančnega ministra Caillauxa. Ko so Calmetta prepeljali v sanatorij, je ves čas ponavljal: „Jaz sem izpolnil svojo dolžnost!“ Ponoči je Calmette umrl, ne da bi se posrečilo izvršiti operacijo.

(V deželni brambri nameravajo več enoletnih prostovoljcev aktivirati.) Ministrstvo za deželno brambo namerava aktivirati večje število rezervnih praporščakov, rezervnih kadetov in rezervnih kadetnih aspirantov deželne brambe in armade, kakor tudi tiste enoletne prostovoljce, ki imajo veselje in ljubezen do vojaškega stanu. Na drž. stroške jih sprejmejo pri pehoti, pri kavaleriji in artileriji v poizkusno službo. Od prosilcev zahtevajo, da še niso prekoračili 24. leta, da so absolvirali srednjo šolo in da so popolnoma sposobni za vojno službo. Dobivali bodo pristojbine praporščakov in postanejo aktivni poročniki čez poldrugo leto, ako dokažejo svojo praktično sposobnost in če napravijo uspešno nadomestno izkušnjo.

(Dvorne dame na japonskem dvoru.) Na japonskem cesarskem dvoru se še danes natančno drže davnih navad in predpisov. Vsa dela opravljajo edino ženske in če mora radi kakih poprav priti na dvor kak delavec, opravijo za njim obširne „očiščevalne“ obrede. Dvornih dam je 300, ki se morajo najstrožje držati vseh predpisov. Celo služkinje dvornih dam, ki jim pomagajo pri oblačenju, se ne smejo dotakniti njih telesa. Ako se to po neprevidnosti vendarle zgodi, je treba zopet velikega „očiščevanja“. Kakor morajo služkinje dvornim damam kleče streeči, tako se tudi dvorne dame ne smejo drugače približati cesarju nego kleče. Vse, kar podajo cesarju, mu morajo podati kleče in se ga ne smejo drugače dotakniti — kakor tudi ne ostalih članov cesarske družine — kakor z rokavicami. Pokojni cesar je na smrtni postelji prvičkrat dovolil, da sta mu smela zdravnika z golo roko potipati žilo. Dvorne dame so strogo razdeljene po časti v sedem razredov; napreduje se silno počasi in dohodki so majhni. Najvišja plača v najvišjem razredu znaša okrog 500 K na mesec. Dvorna dama, ki ima tisti dan službo, vstane zjutraj ob šestih in streže svojim visokim gospodarjem do popoldne, in sicer v evropski obleki. Šele popoldne ob treh se sme preobleči v japonsko obleko. Večer preživi v cesarskem družinskem krogu. Vse dame so potomke starih odličnih družin. Z ostalim svetom nimajo skoro nobenega stika, ne obiskujejo ne gledaliških ne drugih priredb. Zabavajo se v cesarskih vrtovih z jezdenjem, ribarenjem in vrtnarstvom. Dolgo časa je bila predstojnica cesarske garderobe baronica Sanomiza, soproga ceremonijerja, po rodu Angležinja.

(Najnovejši ženski klobuki.) Kar smo v zadnjih letih doživeli z ženskimi klobuki, bi človek mislil, da je skrajna meja mogočega. Temu pa ni tako; najnovejši pariški in londonski modelni klobuki odpirajo nova, nezaslišana pota, katerih konca ni videti... V Parizu so sedaj posegli na obširno polje zelenjadarstva, da preskrbe res nekaj novega in originalnega za okrašenje ženskih klobukov. Tako vidimo v izložbah klobuke, ki so obloženi s kumarami, solato, redkvijo, kolerabo, repo, grahom, fižolom. In kakšne

možnosti se nam šele obetajo! Z vrta na njivo je pač le en korak in tu ne bo mogoče prezreti krompirja, pese, korenja, koruze, zelja. Klasje, trava in različno sadje so si pa itak že davno priborili mesto na ženskih klobukih — da o cvetju in grmovju niti ne govorimo. Ko bi le Bog dal, da bi gori navedene koristne rastline popolnoma izpodrinile ptičje okraske z ženskih klobukov, potem smemo ta najnovejši modni „okus“ celo blagoslavljeni. Toda gorje! V drugi modni prestolnici, v Londonu, se pojavlja moda, radi katere bo kri tekla v potokih. To pot pridejo kot klavni dar na žrtvenik mode čveteronoge živali, predvsem mačke in psi, potem pa tudi podgane in miši in kdo ve, kje bo ta moda končala? Mačja ali pasja glava na klobuku — to je najnovejše v Londonu. Ako se Angležinj zavedo, kako dobro bi jim šele pristojala kozja ali telečja glava — potem z bogom goveda in drobnica! Res, čudne stvari se nam obečajo.

Alkohol — strup. (Konec.)

Da pa žganje ne škoduje samo v zdravstvenem oziru, temveč da uničuje tudi srečo mnogih rodbin, dokazuje nam sledeči resnični dogodek iz življenja francoskih delavcev.

6. Srečna rodbina.

Slika nam kaže svetlo prijazno sobo. V sobi pa vidimo skupino srečnih ljudi. Ravno se je vrnil pošten delavec od težkega dela domov. Ni še odložil svojega predpasnika, pač pa ne misli več na težko delo. Sedaj je le srečen oče, zaraditega dviguje najmlajšega otroka v zrak. A tudi starejša se mu bližata, pričakujoč enakega ljubkovanja. Mlada žena prinese večerjo. Vesela in mirna se ozira na otroke, zaupajoč na moža, zakaj on je, dasi reven, vendar dober in pošten. On bo delal in bo svojim otrokom ostal vedno dober oče.

7. Prvič v gostilni.

Ko pa se vrača drugega dne s svojim tovarišem domov, zapeljuje ga ta, naj gresta v gostilnico na kozarec absinta. V Švici, na Francoskem in v Belgiji se je namreč jako razširilo pridelovanje in pitje absinta, močnega žganja, v katerem se je namakal pelin in druge planinske rože. To žganje naredi tako hudo pijanost, da ni hujše. Naš rokodellec se je dal zapeljati in je vstopil s tovarišem v gostilnico. Izpije le nekoliko kozarcev, potem pa se napoti domov.

8. Igra.

Ščasoma se navadi na to nesrečno žganje in hodi vedno bolj pozno domov. Njegova žena je kmalu zvedela, kaj počenja njen mož. A dasi ga lepo svari, prosi, joga, ga vse to še bolj jezi in išče si razvedrila v žganju. Zapeljejo ga tudi k igri. Delo mu postane zoprno. Mojster se jezi in mu preti, da mu odpove delo. Denarja je vedno manj, dasi žena ne kuha več in on hodi ves raztrgan. Morda dobi zopet v igri.

9. Žena išče svojega moža.

A tudi v igri je nesrečen. Kmalu potem ne gre več v delavnico — spodil ga je mojster. Doma stradajo. Treba bi bilo plačati stanarino. Žena vzame najmlajšega svojega otroka in išče moža po vsem mestu. Konečno ga dobi v neki beznici. Milo ga prosi, naj se povrne k delu, da reši svojo rodbino največje bede. On pa se ne zmeni zanjo in pije dalje. Jokajoč se vrne žena domov.

10. Pijančevanje.

Beda je vedno večja. Prihranjeni denar je že porabljen in prodana je vsa oprava. Zapustiti morajo končno stanovanje. Milosrčni ljudje ji odstopijo podstrešno sobico in tu sedi žena s svojimi otroki in zmrzuje in strada. Ura mine za uro, a moža še ni od nikoder. Proti jutru pride domov, pade kot mrtev na svoje ležišče in spi skoro do poldne. Ko se zbudi, ga prosi žena, naj opusti to brezbožno življenje in naj zopet začne delati, ker drugače morajo poginiti lakote. Zgrabi ga jeza, plane ves besen na ženo in jo začne neusmiljeno pretepati.

11. Vržejo ga na cesto.

Z našim, nekdam tako pridnim rokodelcem, gre vedno navzdol. Kar zasluži, zapije sproti. Zapusti se popolnoma in nobeden noče več pijančevati z njim. Čestokrat ostane tudi gostilničarjem dolžan in večkrat ga vržejo na cesto, kjer obleži ves omamljen od nesrečne pijače. Poulični otroci pa kričijo okrog njega, dokler ne pride straža in ga ne spravi v zapor.

12. Uboj.

Tudi drugi pijanci ga končno zaničujejo. Nekoč je bil od pijače zopet ves omamljen. Kar zapazi, da se norčuje iz njega njegov tovariš. Zgrabi nož in mu ga zabode v prsi. Tovariš omahne in obleži mrtev. Njega pa odpeljejo v ječo.

13. Obsojen.

Začela se je sodna preiskava. Uboja je bil zopet kriv alkohol. Njegov zagovornik povdarja, kako priden delavec je bil, ko še ni okusil žganja, kako je neumorno delal za svojo rodbino. Kakor od daleč čuje lepe besede o svoji nekdanji sreči. Komaj se zmeni, kakšno kazen so mu prisodili. Bil je namreč jako bolan.

14. Otroci in žena prosjačijo.

Tudi njegova žena je vsled pomanjkanja tako bolehnata in slabotna, da je bila za vsako delo neizposobna. Da dobi za svoje stradajoče otroke grizljaj kruha, napoti se na ulico. Dežuje in mrzel veter se dviga po ulicah. Tu stoji v kotu v mokri obleki z razmršenimi lasmi tresoč se od mraza. Za njeno krilo se držita dva otroka, a ona prosi zaman z milo prošnjo za mal dar. Zaman čaka. Saj, kdo bo šel v tako neprijetnem vremenu na ulico!... V celici ima on pač bolje!...

15. Blaznost.

Kdo ve? — Ponoči so imeli čuvaji težko delo. Obsojeni pijanec je nevarno zbolel. Besnel je in upil, da so ga morali prenesti v bolnico. Zblaznel je! —

16. Smrt.

Drugo noč se ponovi napad, pijanec pade iz postelje na tla in umrje po hudih mukah. Zaloigra je doigrana. Nesrečno žganje je zahtevalo zopet svojo žrtev.

Še bolj kot odraslim, škoduje alkohol otrokom. Za nežne in občutljive čutnice je namreč že najmanjši del alkohola jako škodljiv in posledice so čestokrat za vse življenje usodepolne. Mladina, ki uživa alkohol, se slabo uči, zaostaja v rasti in ne živi dolgo. Kdor se mlad vadi piti, ta bo hud pijanec. Kdor se pa enkrat navadi, se ne more odvaditi več.

Zapomnite si slovenski pregovor, ki pravi: „Kdor hoče veliko let šteti, mora od mladih nog zmerno živeti!“ —